

VLAAMS PARLEMENT
SCHRIFTELIJKE VRAGEN

HILDE CREVITS

VLAAMS MINISTER VAN OPENBARE WERKEN, ENERGIE, LEEFMILIEU EN NATUUR

Vraag nr. 106
van 31 oktober 2007
van **ERIK MATTHIJS**

EU-richtlijn stedelijk afvalwater - Omzetting

Op 17 oktober verstuurde de Europese Commissie een persbericht (IP/07/1533) waarin wordt gesteld dat zij een brief zal sturen met de vraag om verduidelijking over de omzetting van de EU-richtlijn uit 1991 inzake de behandeling van stedelijk afvalwater.

Bij de eerste aanmaning had België geantwoord dat er nog steeds 40 van de 308 Vlaamse gemeenten de Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater niet hadden geïmplementeerd.

In Vlaanderen zou het probleem vooral liggen bij Beveren, Bambrugge en Beveren-Leie.

De Tijd maakt melding van een mogelijke boete van 2,9 miljoen euro, en dwangsommen per dag.

Er is nog geen sprake van een laatste aanmaning, maar wel over een “bijkomende eerste aanmaning”.

1. Hoever staat het nu met de omzetting van de richtlijn stedelijk afvalwater in Vlaanderen?
2. Hoeveel Vlaamse gemeenten beantwoorden nog niet aan de richtlijn?
3. Hoe is de stand van zaken bij de centrales van Beveren, Bambrugge en Beveren-Leie?
4. Kan een Europese boete nog worden vermeden?

ANTWOORD

Inleiding

Het persbericht verspreid door de Europese Commissie maakt melding van 40 Vlaamse agglomeraties, die nog niet conform zouden zijn met de verplichtingen volgend uit de Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater. Gelet op de ruimtelijke ordening in Vlaanderen (woonkernen versus verspreide en lintbebouwing) komen de agglomeratiegrenzen niet noodzakelijk overeen met de administratieve grenzen van de gemeenten en steden en is de vertaling van ‘settlements’ naar steden en gemeenten (toegepast door Belga) dus niet correct.

Van de 40 Vlaamse agglomeraties, die in het persbericht vooruitgeschoven werden als zijnde niet conform, blijkt bovendien uit de aanvullende ingebrekestelling zelf dat voor het merendeel van de agglomeraties het een vraag naar bijkomende informatie betreft (gebonden

aan het technisch ontwerp van de zuiveringsinstallaties), doch waarvoor het Vlaams Gewest van overtuigd is conform te zijn met de verplichtingen van de Richtlijn Stedelijk Afvalwater. De bijkomende informatie is bestemd om de Commissie bijkomend inzicht te verschaffen. Deze agglomeraties zitten dan ook niet vervat in het onderstaand antwoord.

1. Gebaseerd op de huidige stand van zaken van de projecten in uitvoering zal eind 2007 de situatie als volgt zijn:
 - inzake zuivering: 108 van de 112 agglomeraties (excl. agglomeraties die gezuiverd worden op de installaties Brussel-Noord en Brussel-Zuid) voldoen volledig aan de zuiveringsverplichting, dit is inclusief de verplichte nutriëntenverwijdering (stikstof en fosfor).
 - inzake aansluiting: 104 van de 114 agglomeraties voldoen aan de aansluitingsverplichting, maar ook in de overige agglomeraties werd al een belangrijk deel van de aansluiting uitgebouwd of werd de uitbouw aangevat;
2. De agglomeraties die eind 2007 nog niet beantwoorden aan de aansluitingsverplichting (m.a.w. ontbrekende collectoren) zijn Leuven, Rotselaar, Beveren, Mechelen-Noord, Beersel, Grimbergen, Wetteren, Ingelmunster, Beveren-Leie en Sint-Pieters-Leeuw. De agglomeraties die eind 2007 nog niet beantwoorden aan de zuiveringsverplichting (m.a.w. ontbrekende zuiveringsinstallaties) zijn Beveren, Bambrugge, Beveren-Leie en Tervuren.
3. De zuiveringsinstallaties van Beveren en Bambrugge zullen opgestart worden eind 2007, deze van Beveren-Leie wellicht eind maart 2008. De werken aan de RWZI Tervuren zal eind dit jaar of ten laatste begin volgend jaar opgestart worden.
4. Het Vlaams Gewest heeft een belangrijke inspanning geleverd om alle noodzakelijke projecten op zo kort mogelijke termijn te realiseren en is daar ook grotendeels in geslaagd. Tegen eind 2007 wordt verwacht bijna 98% van de aansluitingsverplichtingen in de agglomeraties groter dan 10.000 IE gerealiseerd te zullen hebben. Maar tot op heden hebben een beperkt aantal projecten, omwille van diverse problematieken - met derden betrokken bij de dossiers - het eindstadium nog niet bereikt. Het Vlaams Gewest loopt dan ook nog steeds het risico loopt om veroordeeld te worden.

De recente beslissing die de Commissie in dit inbeukdossier heeft genomen betekent echter nog geen volgende stap naar een veroordeling door het Hof van Justitie met een financiële sanctie. Immers, het betreft een zogenaamde “aanvullende ingebrekestelling” op grond van artikel 228 van het EG-verdrag. Dit komt er op neer dat de Commissie het “bezwarend” dossier a.h.w. uitdiept, meer bepaald met concreter omschreven bezwaren in plaats van de algemene aan-tijgingen in de eerste ingebrekestelling. Het voorwerp van de procedure op grond van artikel 228 van het EG-verdrag is beperkt tot de uitvoering van het arrest geveld op grond van artikel 226 van het EG-verdrag. De procedure van artikel 228 is even uitgebreid als deze van artikel 226. In een eerste fase (de zogenaamde “precontentieuze fase”) wordt het voorwerp van het geschil afgebakend. Dit gebeurt in twee stappen, met name eerst een ingebrekestelling en vervolgens een “met reden omkleed advies” (afgekort: MROA). Pas na een MROA kan de Commissie de lidstaat dagvaarden voor het Hof van Justitie wegens de niet of niet volledige uitvoering van een eerder arrest waarin een verdragsschending werd vastgesteld. Dan pas kan de Commissie bijvoorbeeld een dwangsom vorderen voor het Hof en zal het Hof daarover delibereren.

Hier gelden twee kantekeningen. Ten eerste zal in het geval het Hof zich een tweede keer over de zaak buigt, uitsluitend gekeken worden naar de datum van het MROA op grond van artikel 228. In concreto wil dit zeggen dat enkel de laattijdige realisaties inzake waterzuiverings-infrastructuur, die werden meegenomen in het eerste arrest en die op de datum van het tweede MROA nog steeds niet zijn voltooid, in rekening worden gebracht voor de berekening van de boete of de dwangsommen.

Verder gaat het Hof van Justitie steeds na of de Commissie tussen de datum van het eerste arrest en de datum van het MROA op basis van de procedure van artikel 228, een zogenaamde “redelijke termijn” heeft gelaten. Uit de schaarse rechtspraak is niet af te leiden hoeveel die termijn inhoudt.

In casu is de procedure van artikel 228 dus nog niet toe aan een MROA. De procedure blijft voorlopig in de fase van de ingebrekestelling en is eerder technisch van aard. Enerzijds betekent dit dat pas ten vroege in juli 2008 een MROA kan worden verwacht. Anderzijds wordt er voorzichtigheidshalve best vanuit gegaan dat de Commissie inzake de redelijke termijn van de realisatie van de infrastructuur van alle agglomeraties groter dan 10.000 IE het jaar 2008 als einddatum zou kunnen beschouwen. Volgens de huidige planning op het Investerings-programma van N.V. Aquafin zullen deze werken eind 2008 in Vlaanderen ook zo goed als afgerond zijn. Gelet op het voorgaande meen ik dan ook de EC te kunnen overtuigen het Vlaams Gewest geen boetes op te leggen.